

Nr 66.

Godkänd av första kammaren den 25 november 1939.

Godkänd av andra kammaren den 25 november 1939.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överföring på staten av vissa krigsrisker vid import m. m.

(Första särskilda utskottets utlåtande nr 49.)

TILL KONUNGEN.

I en den 14 oktober 1939 dagtecknad proposition, nr 53, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att, med godkännande av i nämnda protokoll förordade principer för överföring på staten av vissa krigsrisker, medgiva, att ersättning till importör för importvara belastande krigsförsäkringskostnader må bestridas av det å förskottsstat för försvarsväsendet m. m. under sjunde huvudtiteln uppförda anslaget till Allmänna utgifter för pris- och handelsreglerande åtgärder.

Riksdagen erinrar om att riksdagen vid sitt ställningstagande till Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder för reglering av prisbildningen på stenkol m. m. bland annat förutsatt, att krigsrisker för infrakt av stenkol och koks skulle överflyttas på staten.

Genom förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit i första rummet att krigsriskerna vid import av kol och vissa andra varor med central betydelse för den inhemska prisbildningen skulle övertagas av staten, helt eller delvis, genom återbäring efter prövning i varje enskilt fall till importören av viss erlagd krigsförsäkringspremie. Därutöver har i propositionen föreslagits att möjlighet skulle öppnas för en mera generell risköverföring på staten genom jämkning av premiesättningen vid den statliga krigsförsäkringen.

Beträffande risköverflyttningen för vissa varor har riksdagen icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag. Riksdagen vill endast understryka vikten av effektiv kontroll över att de statliga kostnaderna icke stanna såsom vinster hos importörerna eller andra mellanhänder utan verkligen medföra en motsvarande sänkning av de slutliga försäljningspriserna.

Vad angår den ifrågasatta generella jämkningen i premiesättningen har riksdagen icke undgått att känna tvekan inför tanken på ett dylikt avsteg från en sträng tillämpning av principen om affärsmässighet vid den statliga krigsförsäkringen. Riksdagen har emellertid funnit riktigt, vad departementschefen anfört om att ovissheten rörande krigsriskens verkliga storlek icke bör få inverka prishöjande på marknaden. En sådan verkan uppkommer, därest vid premiesättningen en viss säkerhetsmarginal måste hållas eller relativt täta justeringar verkställas alltefter handelskrigets växlingar. Med hänsyn härtill finner riksdagen befogat, att premiesättningen på föreslaget sätt hålles oförändrad under icke alltför korta tidsperioder och att den statliga krigsförsäkringsverksamheten inriktas på att i långa loppet icke ge vinst men ej heller förlust. Vid upprätthållande av detta riktmärke för verksamheten synes det riksdagen, att viss eftergift må kunna tillåtas i fråga om kravet på säkerhetsmarginal vid premiesättningen. För extraordinära tillfällen, exempelvis om så synes nödvändigt för att förebygga en omfattande arbetslöshet inom någon betydande exportindustri, vill riksdagen dock icke helt utesluta möjligheten för Kungl. Maj:t att på föreslaget sätt ytterligare jämka premierna med viss risk av statlig förlust, därest detta ur synpunkten av landets försörjning med importvaror eller av läget inom viktiga exportnäringar anses påkallat. Av statsfinansiella skäl bör såvitt möjligt en dylik jämkning så begränsas, att staten icke övertager kostnader för införsel av mindre nödvändiga varor. Överhuvud taget måste den största försiktighet iakttagas med hänsyn både till kostnaderna för staten i form av kapitalförluster å anslaget till statlig krigsförsäkring och till de möjliga verkningarna å utrikeshandeln i övrigt.

Kungl. Maj:ts förslag har i övrigt icke givit anledning till uttalande från riksdagens sida.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen, med godkännande av de i propositionen nr 53 förordade principer för överföring på staten av vissa krigsrisker, medgivit, att ersättning till importör för importvara belastande krigsförsäkringskostnader må bestridas av det å förskottsstat för försvarsväsendet m. m. under sjunde huvudtiteln uppförda anslaget till Allmänna utgifter för pris- och handelsreglerande åtgärder.

Stockholm den 25 november 1939.

Med undersåtlig vördnad.